

Przegląd wybranych czasopism zagranicznych

Kate O'Connor, *MOOCs, Institutional Policy and Change Dynamics in Higher Education* (Idea MOOCs, polityka instytucjonalna i zmiana dynamiki rozwoju szkolnictwa wyższego), „Higher Education” 2014, vol. 68, iss. 5, s. 623–635, DOI 10.1007/s10734-014-9735-z.

Artykuł przedstawia problematykę fenomenu platform MOOCs-owych, ich zalet, wad i możliwości wykorzystania w warunkach australijskiego szkolnictwa wyższego. Kate O'Connor na wstępie wyjaśnia, czym jest idea MOOCs, tj. masowych otwartych kursów online. Powołując się na pełną nazwę tego podejścia, wskazuje, że z zasady są to różne platformy e-learningowe, które oferują bezpłatne kursy akademickie dla dużej liczby studentów i uczniów z całego świata. Autorka wskazuje, że termin MOOCs powstał w 2008 r., ale szeroką popularność podejście to zyskało w 2012 r. po uruchomieniu platform edukacyjnych w Stanach Zjednoczonych przez prestiżowe instytucje, takie jak EdX, Coursera i Udacity. Zasadniczo to właśnie te platformy zdobyły największą popularność, także w skali globalnej, tym bardziej że EdX i Coursera rozpoczęły współpracę z elitarnymi instytucjami edukacyjnymi w Europie, Azji i Australii, otwierając kolejne rozwiązania MOOCs-owe, takie jak: FutureLearn i OpenupEd w Wielkiej Brytanii, iVersity w Niemczech oraz Open2Study w Australii.

Omawiany artykuł stanowi syntezę wyników badań nad wykorzystaniem idei MOOCs w warunkach australijskiego rynku edukacyjnego. Autorka przedstawia analizy odnoszące się do trzech wybranych uniwersytetów australijskich, które rozpoczęły wdrażanie rozwiązań MOOCs-owych do swoich programów nauczania. Przedstawione w artykule rezultaty badania stanowią element szerszego projektu badawczego ARC – „Budowanie wiedzy w szkolnictwie wyższym: polityka strategii i efektów”.

Wcześniej jednak K. O'Connor prezentuje skrótowo dotychczasowe rozważania teoretyczne w dziedzinie oddziaływania platform MOOCs-owych na współczesne szkolnictwo wyższe. Z jednej strony wskazuje na optymistyczne opinie mówiące o pozytywnym wpływie MOOCs-ów i zwiększeniu dostępności studiów poprzez globalny i otwarty e-learning, który jednocześnie wymusza reformy w zakresie programów nauczania. Z drugiej jednak strony przedstawia także opinie innych badaczy podkreślających, że platformy MOOCs-owe mogą stanowić poważne zagrożenie dla tradycyjnego modelu nauczania i dotychczasowych modeli biznesowych uczelni, którym przyjdzie konkurować z darmowym e-learningiem wysokiej jakości oferowanym przez bardzo zasobne zagraniczne instytucje edukacyjne.

W części empirycznej K. O'Connor na wstępie omawia metodykę prowadzonych badań, ideę w połowie ustrukturyzowanych wywiadów z liderami programów nauczania na trzech wybranych uniwersytetach australijskich. Kolejno prezentuje wyniki poszczególnych wywiadów, by w podsumowaniu tej części podkreślić, że pomimo występowania skrajnych opinii wśród przedstawicieli środowiska akademickiego wszystkie łączy głęboka wiara w przydatność platform MOOCs-owych jako narzędzia edukacyjnego. Autorka wskazuje na to, że przedstawiciele trzech badanych uczelni doceniają możliwości, jakie dają MOOCs-y: pozwalają one na testowanie nowych metod nauczania, zwiększają interakcje pomiędzy studentami, angażują ich zainteresowanie, a także pozwalają na większą rozpoznawalność samych uczelni. MOOCs-y bowiem, co mocno podkreśla autorka, podobnie jak serwisy społecznościowe, mogą stanowić narzędzie bardzo skutecznej promocji uczelni wyższych, obejmującej nie tylko informacje o samych uczelniach, ale przede wszystkim o ich bogatej ofercie edukacyjnej. Wynika to z faktu, na co zwraca uwagę autorka, że platformy MOOCs-owe dają możliwość prezentowania obszernych fragmentów programów nauczania w obszarach, w których dany uniwersytet jest mocny i które stanowią jego zasadnicze domeny badawcze. Co najciekawsze, przedstawiciele wszystkich badanych uczelni wskazali na zdecydowanie marketingowy charakter platform MOOCs-owych, które mogą znacząco zwiększyć zainteresowanie „tradycyjną” ofertą nauczania i istotnie podnieść rozpoznawalność uczelni na rynku edukacyjnym.

Autorka w konkluzji artykułu akcentuje potrzebę dalszych badań dotyczących platform MOOCs-owych i promowania tej idei wśród uczelni nie tylko australijskich, ale także z innych państw. Platformy te dają szansę na zwiększenie efektywności nauczania na poziomie wyższym, a także na szersze rozpropagowanie kształcenia wśród nietypowych grup wiekowych oraz grup defaworyzowanych (wśród osób chorych, niepełnosprawnych czy z mniejszości narodowych).